

1½-årig fagområdeuddannelse i Pædiatrisk Gastroenterologi

Uddannelsesbeskrivelsen er udarbejdet af Udvalg for pædiatrisk gastroenterologi, hepatologi og ernæring under Dansk Pædiatrisk Selskab (DPS) og godkendt af DPS' Uddannelsesudvalg

2022

Indledning

En fagområdeuddannet i pædiatrisk gastroenterologi er en speciallæge i pædiatri, der har et godkendt prospektivt 1½ årigt uddannelsesforløb med minimum 1 års ansættelse på højt specialiseret afdeling indenfor fagområdet. Uddannelsesudvalget og det relevante fagudvalg i Dansk Pædiatrisk Selskab står for at godkende det enkelte uddannelsesforløb inden påbegyndelse og for at anerkende status efter gennemført uddannelse.

En fagområdeuddannet pædiater indenfor pædiatrisk gastroenterologi skal kunne varetage arbejdet som fagområdeansvarlig på en ikke højt-specialiseret afdeling indenfor fagområdet. Som udgangspunkt indebærer dette at varetage den almene pædiatriske gastroenterologi. Som fagområdeuddannet vil man ikke selvstændigt kunne varetage de højt specialiserede funktioner, som nærmere beskrives i Sundhedsstyrelsens Specialevejledning for Pædiatri. Efter afsluttet fagområdeuddannelse er det muligt på et senere tidspunkt at videreudanne sig til ekspert, ved at supplere med min. 1½ årsuddannelse. Det skal dog bemærkes, at det samlede forløb skal opfylde retningslinjerne for ekspertuddannelse, hvilket kan medføre at kun 1 år ud af de 1½ års FOU-uddannelse godkendes til at indgå i ekspert-forløb.

Fagområdeuddannelsens opbygning

Der henvises til punktet "Generel information om fagområdeuddannelsen" på DPS' hjemmeside.

Uddannelsen varer i alt 1½ år (18 mdr.), hvoraf der kræves 12 måneders ansættelse på højt specialiseret enhed og 6 måneders ansættelse på ikke højtspecialiseret afdeling indenfor fagområdet.

Afdeling	Varighed
Afd. med højt specialiseret funktion inden for pædiatrisk gastroenerologi	12 mdr.
Afd. med ikke højtspecialiseret funktion inden for pædiatrisk gastroenterologi	6 mdr.

Beskrivelse af ansættelsesforløb på højt specialiseret enhed (12 mdr.)

Det forventes at den uddannelsessøgende varetager ambulante og indlagte patienter indenfor pædiatrisk gastroenterologi. Der forventes deltagelse i det tværfaglige samarbejde på afdelingen, og at den uddannelsessøgende får kendskab til de endoskopiske teknikker, der benyttes i gastroenterologien. Dog vil den uddannelsessøgende ikke forventes at skulle udføre disse procedurer.

Beskrivelse af ansættelse på afdeling/enhed uden højt specialiseret funktion (6 mdr.)

Det forventes, at den uddannelsessøgende varetager ambulante og indlagte patienter indenfor pædiatrisk gastroenterologi. Der forventes deltagelse i og ledelse af det tværfaglige samarbejde på afdelingen og at den uddannelsessøgende får et indgående kendskab til de gastroenterologiske og diætistiske støttefunktioner, der er tilgængelige på afdelingen. Det forventes, at den uddannelsessøgende selvstændigt ser patienter indenfor almen pædiatrisk gastroenterologi. Der bør fortsat være en tæt kontakt imellem den uddannelsessøgende og den højt specialiserede enhed, så der skabes et forum, hvor den uddannelsessøgende kan vende komplicerede patienter.

Vejledning under fagområdeuddannelsen:

Der udpeges en hovedvejleder ved den højtspecialiserede enhed (specialist i pædiatrisk gastroenterologi, hepatologi og ernæring) samt en medvejleder fra afdelingen uden højtspecialiseret funktion. Medvejlederen skal som minimum have kompetencer sv.t. fagområdeuddannelsen. Hvis en sådan ikke er tilgængelig kan UAO eller ledende overlæge i samarbejde med hovedvejlederen virke som lokal vejleder. I dette tilfælde vil denne del af opholdet ikke kunne indgå i et senere ekspertforløb.

Det er hovedvejlederen, der godkender uddannelsesforløbet. Den lokale vejleder refererer til hovedvejleder med henblik på godkendelse af delforløb. Der anbefales som minimum kvartalsvise samtaler med en vejleder og udover det forventes løbende faglig supervision og sparring af patientforløbene.

Kurser og kongresser

Den uddannelsessøgende bør aktivt deltage i nationale og internationale videnskabelige møder indenfor gastroenterologi. Som minimum forventes den uddannelsessøgende at deltage i en ESGHAN kongres (eller tilsvarende) i løbet af uddannelsen. Desuden skal den uddannelsessøgende læge deltage på ESPGHANs summerschool for gastroenterologi (eller tilsvarende). Det bør tilstræbes, at den uddannelsessøgende præsenterer minimum et videnskabeligt projekt ved de nationale eller internationale møder i løbet af de 1½ år eller i nær tilknytning hertil.

Undervisningserfaring

Det forventes, at den uddannelsessøgende deltager i undervisning og sparring af medicinstuderende, yngre læger og gastroenterologiske sygeplejersker på både centrale og perifere afdelinger.

Mål for fagområdeuddannelsen

Målet med fagområdeuddannelsen i pædiatrisk gastroenterologi er at tilegne sig kvalifikationer, så man kan varetage udredning og behandling på det påkrævede niveau for en afdeling med en ikke højt specialiseret funktion. Der forventes endvidere at man efter endt fagområdeuddannelse har et generelt kendskab til

størstedelen af de gastroenterologiske problemstillinger og kan henvise relevante patienter med gastroenterologiske problemstilling i henhold til specialevejledning for pædiatri.

Kompetenceliste (fælles oversigt for både 1½-årig fagområdeuddannelse og 3-årig ekspertuddannelse)

Definitioner:

- Basis niveau (B): Almen pædiatrisk gastroenterologisk tekstbogsviden, samt relevantt praktisk erfaring svarende til målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i pædiatri.
- Intermediært niveau (I): Specialiseret pædiatrisk tekstbogsviden vedrørende gastroenterologi, hepatologi og ernæring.
- Højt specialiseret niveau (H): Opdateret videnskabelig viden og evnen til at undervise og supervisere indenfor emnet samt praktisk erfaring svarende til højt specialiseret niveau.

	Kompetence	Fagområde uddannelse	Ekspert
Gastroenterologi	Kendskab til kongenitte gastroenterologiske sygdomme (f. eks diafragma hernie, malrotation, tarmatresi)	B	I
	Kendskab til GI-kanalens anatomi og fysiologi, inkl. lever og pancreas	B	I
	Kendskab til forstyrrelse i syre-base og væskebalance samt årsager til og behandling af dehydrering inklusiv akut gastroenteritis	I	I
	Genkendelse af og erfaring med udredning af almindelige pædiatriske symptomer som dårlig trivsel og lille vækst	I	I
	Viden om slimhindens immunologi	B	I
	Kendskab til neoplasi og malignitet i GI-kanalen	B	I
	Betydning af ernæring ved primære gastroenterologiske sygdomme	I	H
	Kendskab til og fortolkning af gastroenterologiske biokemiske markører	I	H
	Kendskab til og fortolkning af gastroenterologiske billeddiagnostiske modaliteter	I	H
	Indgående kendskab til øvre endoskopi, diagnostisk-/terapeutisk inklusive biopsier.	I	H
	Indgående kendskab til nedre endoskopi, diagnostisk-/terapeutisk inklusive biopsier.	I	H
	Kendskab til vurdering af patologisvar	I	H
	Udredning af kronisk diarré	I	H
	Udredning af vedvarende opkastninger	I	H



	Udredning af motilitetsforstyrrelser	B	I
	Præsentation, undersøgelse og behandling af:		
	• De funktionelle gastrointestinale tilstande jvf Rom-kriterierne	I	H
	• Behandlingsrefraktær obstipation	I	H
	• Dysfagi	I	I
	• Gastroøsofageal reflux	I	H
	• Gastrit og ulcus ventriculi/duodeni	I	I
	• Enteropatii og malabsorptionstilstande	B	H
	• Cøliaki	I	H
	• Bakteriel overvækst	B	I
	• Ukompliceret kronisk inflammatorisk tarmsygdom (Sv.t. regionsfunktion)	I	H
	• Kompliceret kronisk inflammatorisk tarmsygdom (Sv.t. højt specialiseret funktion)	I	H
	• Fødevareintolerancer	I	I
	• Fødevareallergier	I	I
	• Rektal prolaps, fissurer og hæmorider	I	H
	• Non-funktionel fækal inkontinens	I	H
	• Akut pankreatitis	B	I
	• Infektøs gastroenteritis (viral, bakteriel og parasitær)	I	I
	• Eosinofile tarmsygdomme	I	H
	Hepatologi	Kendskab til og fortolkning af leverbiokemi	I
Kendskab til og fortolkning af billeddiagnostiske leverundersøgelser		B	I
Kendskab til kongenitte hepatologiske tilstande (eksempelvis galdevejsatresi)		B	I
Kendskab ernæringsstøtte ved leversygdom		B	I
Kendskab til indikationer for levertransplantation		B	I
Præ- og post-transplantationsbehandling		B	I
Præsentation, undersøgelse og behandling af:			
• Neonatal leversygdom		B	I
• Infektøs hepatitis		B	I
• Kronisk leversygdom, inkl. kronisk leversvigt		B	I
• Akut leversvigt		I	I
• Metabolisk leversygdom		B	I
• Autoimmune lever- og galdesygdomme		B	I
• NASH og NAFLD		B	I
• Kolestatisk leversygdom, inkl. prolongeret ikterus	B	I	
• Cirrose og portal hypertension	B	I	

	• Galdesten	B	I
	Kendskab til og vurdering af ernæring af børn og spædbørn, herunder spiseevne og ernæringsstatus.	I	I
	Genkende spiseforstyrrelser inklusiv anorexia nervosa og bulimi	I	I
	Kendskab til mekanismerne ved malnutrition i forbindelse med gastrointestinale sygdomme	I	I
	Kendskab til kort- og langtidseffekter af malnutrition hos børn og unge	I	I
	Kende indikationer og kontraindikationer for at opstarte enteral- og parenteral-ernæringsterapi	I	H
	Kendskab til sammensætningen af forskellige enterale og parenterale ernæringsprodukter	B	I
	Kende fysiologien for næringsstoffers fordøjelse, absorption, metabolisme og elimination	B	I
	Kendskab til teknikker til måling af dynamiske ernæringsparametre	B	I
	Kendskab til de forskellige typer af vækstkurver samt deres anvendelse	I	I
	Udføre ernæringsscreening af børn inklusiv antropometriske måling af højde, vægt, hovedomfang, hudfold og måling af overarmsomfang	I	I
	Starte, vedligeholde og afslutte patienter i parenteral ernæring.	I	H
	Varetage udredning og behandling af feber hos patienter i parenteral ernæring	B	I
	Kendskab til indikationen for eliminationsdiæt.	I	H
Kirurgi	At kunne diagnosticere og visitere akutte gastro-kirurgiske tilstande	I	I
	Varetage den postkirurgiske observation og behandling	I	I
	Have kendskab til de hyppigste kirurgiske interventioner for gastroenterologiske og hepatologiske tilstande	I	I
	Kunne stille indikation for kirurgisk intervention ved IBD	B	I
	Kunne genkende, iværksætte udredning samt planlægge og varetage behandlingen af:		
	• Pylorus stenose	I	I
	• Invagination	I	I
	• Hirschsprung's sygdom	I	I
	• Gastrointestinal obstruktion	I	I
	• Ventrikel-/duodenal-ulcus og Helicobacter pylori-infektion	I	I
• Gastrointestinal blødning	I	H	
• Vurdering af abdominale udfyldninger	I	I	
	Kunne genkende, iværksætte udredning samt planlægge og varetage behandlingen af		



	• Kronisk diarre	I	H
	• Akut diarre	I	I
	• Opkastning	I	H
	• Akut og kroniske mavesmerter, herunder akut abdomen og funktionelle forstyrrelser i tarmfunktionen	I	I
	• Infektioner i gastrointestinalkanal og lever	B	I
	• Gastrointestinal fødevareallergi og reaktioner	I	I
	• Akut leversvigt	I	I
	• Malabsorptions syndromer	B	H
	• Kronisk underernæring/dårlig trivsel	I	I
	• Ernæringsproblemer ved spiseforstyrrelser inklusiv anoreksi	I	I
	• Kronisk inflammatorisk tarmsygdome	I	H
	• Vedvarende ikterus hos spædbarnet	I	I
	• Kronisk lever -,pancreas- og galdevejssygdomme	B	I
	• Gastrointestinale problemer hos handicappede børn	I	I
	• Specifik mangel på næringsstoffer, Fe, Folat B12, Vitamin ADEK, thiamin, riboflavin, ascorbin syre, Zn, Cu, Se og essentielle fedtsyrer	B	I